

Informatieveiligheidscomité kamer federale overheid

BERAADSLAGING NR. 22/041 VAN 6 DECEMBER 2022 BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSGEGEVENS DOOR DE FOD FINANCIËN AAN HET “DÉPARTEMENT D’ECONOMIE APPLIQUÉE” VAN DE UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES (DULBEA) VOOR HET INSCHATTEN VAN DE IMPACT VAN HET SYSTEEM VAN DE DIENSTENCHEQUES OP HET JOBAANBOD VAN DE GEBRUIKERS VAN HET PROGRAMMA EN OP DE BESTAANDE VERSCHILLEN OP DE ARBEIDSMARKT TUSSEN MANNEN EN VROUWEN

Gelet op de wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator, in het bijzonder artikel 35/1, §1, 1ste lid;

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG, in het bijzonder artikel 98;

Gelet op de aanvraag van het departement *Economie appliquée* van de *Université libre de Bruxelles* (DULBEA);

Gelet op de opmerkingen vanwege de FOD Financiën;

Gelet op het rapport van de federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning;

Gelet op het verslag van de voorzitter.

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. Een aantal onderzoekers¹ verbonden aan het departement *Economie appliquée* van de *Université libre de Bruxelles* (DULBEA) wensen een wetenschappelijk onderzoek te voeren naar de impact van het systeem van de dienstencheques op het jobaanbod van de gebruikers van het programma en op de bestaande verschillen op de arbeidsmarkt tussen mannen en vrouwen en dit op basis van gekoppelde en gepseudonimiseerde persoonsgegevens, in het bijzonder uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en uit andere databanken van bepaalde instellingen van sociale zekerheid, bepaalde persoonsgegevens afkomstig van de federale overheidsdienst Financiën en bepaalde persoonsgegevens afkomstig van het Belgisch statistiekbureau STATBEL.

¹ Het betreft vier onderzoekers van wie drie effectief toegang hebben tot de beoogde gekoppelde en gepseudonimiseerde persoonsgegevens teneinde het wetenschappelijk onderzoek uit te kunnen voeren.

2. De afgelopen decennia is in de meeste geïndustrialiseerde landen de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt toegenomen en is de genderkloof op het vlak van inkomen en toegang tot het hoger onderwijs kleiner geworden. Ondanks deze gelijktrekking blijven er enkele verschillen bestaan. In 2019 was 32,7% van de vrouwen in de EU niet aan het werk door familiale verantwoordelijkheden tegenover 3,9% van de mannen. Vrouwen werkten ook vaker deeltijds dan mannen (31,3% tegen 8,7%). Bovendien besteedden vrouwen in de OESO de afgelopen tien jaar ongeveer 2 uur per dag meer dan mannen aan onbetaald huishoudelijk werk (algemeen huishoudelijk werk, verzorging, aankoop van goederen en diensten voor het huishouden, verplaatsingen in verband met huishoudelijke activiteiten) . Het is van belang voor het overheidsbeleid om de mechanismen te begrijpen die tot deze verschillen op de arbeidsmarkt leiden, zodat de verschillen kunnen worden teruggedrongen.
3. Het onderzoeksproject in kwestie bestudeert de gevolgen van een actief arbeidsmarktbeleid waarbij de tewerkstellingsmogelijkheden in de huishoudelijke sector werden uitgebreid. Het dienstenchequeprogramma, dat in 2004 werd gelanceerd om de huishoudelijke sector met uitzondering van de zorg te ontwikkelen, is sindsdien uitgegroeid tot de meest verregaande beleidsmaatregel op de Belgische arbeidsmarkt. Naar het voorbeeld van vergelijkbare beleidsmaatregelen in andere Europese landen heeft dit programma drie doelstellingen: het creëren van laaggekwalificeerde banen, het terugdringen van niet-aangegeven huishoudelijk werk en het verbeteren van het evenwicht tussen werk en privéleven in tweeverdienersgezinnen via steun voor het uitbesteden van huishoudelijke taken.
4. De economische gedachte achter dit onderzoeksproject is namelijk dat als mensen door de huishoudelijke taken in tijdnood komen, het bestaan van goedkope alternatieven voor dit onbetaalde werk de opportuïteitskosten van hun betaalde werk zou moeten verlagen en dus hun jobaanbod zou moeten vergroten, wat ook hun loopbaanvooruitzichten zou kunnen verbeteren. Aangezien uit de empirische literatuur blijkt dat vrouwen meer tijdsdruk ervaren dan mannen, verwachten de onderzoekers bovendien dat dit beleid vooral het jobaanbod van vrouwen zal beïnvloeden.
5. Volgens de aanvragers is dit onderzoeksproject het eerste dat de oorzakelijke impact van dergelijk beleid op de werkgelegenheidsbeslissingen van de gebruikers evalueert en de prijselasticiteit van de vraag naar dienstencheques voor verschillende soorten gebruikers inschat. Dit project is ook het eerste dat zich richt op huishoudelijke hulpen die niet in de zorg werkzaam zijn, en benadrukt de rol die de overheid kan spelen bij het doorbreken van de relatie tussen huishoudelijke taken en het aanbod van vrouwelijke arbeidskrachten.
6. Om de gevolgen van het gebruik van de dienstencheques op de tewerkstelling van de gebruikers na verloop van tijd (arbeidsmarktparticipatie, voltijds of deeltijds werk, aantal gewerkte uren, loopbaanevoluitie) te bestuderen, hebben de onderzoekers behoefte aan longitudinale gegevens op individueel niveau.
7. Aangezien het dienstenchequeprogramma in 2004 werd gelanceerd, beogen de onderzoekers een representatieve steekproef van 5% van een populatie van personen op beroepsactieve leeftijd (tussen 25 en 55 jaar) voor de jaren 2006 en 2007 met jaarlijkse stratificatie.

8. Bovendien moeten alle personen die in hetzelfde gezin van de personen van de hoofdsteekproef wonen, kunnen worden geïdentificeerd (echtgeno(o)t(e)/partner en kinderen met dezelfde woonplaats). Deze informatie is voor twee redenen van cruciaal belang: een exacte meting van het gebruik van dienstencheques op het niveau van het gezin uitwerken en nagaan of de impact van het programma varieert naargelang de aanwezigheid van kinderen in het gezin en het feit of er al dan niet een beroep wordt gedaan op kinderopvangdiensten.
9. Eens die steekproef is samengesteld (oorspronkelijk geselecteerde personen en echtgenoten/partners) wensen de onderzoekers de demografische kenmerken en de beroepstrajecten van alle betrokken personen tussen 2003 tot 2018 te onderzoeken, dat wil zeggen minstens 1 jaar voorafgaand en tot 15 jaar na de lancering van het dienstenchequeprogramma in België.
10. De onderzoekers wensen de volgende gegevens van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en bepaalde instellingen van sociale zekerheid² te ontvangen:
 - 1) Gegevens over de kenmerken van de personen en de gezinnen (driemaandelijke frequentie): het toegekende uniek opvolgingsnummer zonder betekenis, de burgerlijke staat, het INSZ-nummer van de referentiepersoon, het type huishouden, het aantal gezinsleden op 31 december, het aantal kinderen op 31 december, de woonplaats (gepseudonimiseerd identificatienummer van de gemeente), de gezinspositie (LIPRO), de code relatie tot de referentiepersoon, het geboortjaar (in klassen), het geslacht, de nationaliteit (in klassen), het studieniveau, het opleidingsniveau en het diploma hoger onderwijs.³
 - 2) Gegevens m.b.t. de socio-economische positie (driemaandelijke frequentie): de positie van de persoon op de arbeidsmarkt op de laatste dag van het trimester.⁴
 - 3) Gegevens over loontrekkenden of zelfstandigen (driemaandelijke frequentie): loontrekkend of zelfstandige (ja/nee), het inschrijvingsnummer van de werkgever, het identificatienummer van de lokale vestigingseenheid, de NACE-code zelfstandige, de beroepscode zelfstandige, het statuut van de werknemer (bediende, arbeider, ambtenaar, zelfstandige, helper), het arbeidsstelsel op de laatste dag van het kwartaal, het aantal dagen per week van het arbeidsstelsel van de werknemer, het percentage deeltijds, het aantal uren

² De kamer sociale zekerheid en gezondheid van het Informatieveiligheidscomité is bevoegd om zich uit te spreken over de mededeling van persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de betreffende instellingen van sociale zekerheid aan de onderzoekers. De mededeling van deze persoonsgegevens worden in deze beraadslaging louter informatief vermeld.

³ De burgerlijke staat laat toe om wijzigingen in de burgerlijke staat van personen na te gaan, onder meer de waarschijnlijkheid van een scheiding. Het uniek opvolgingsnummer is noodzakelijk om alle personen van eenzelfde gezin te identificeren. Het type huishouden en het aantal gezinsleden zijn noodzakelijk om gelijkaardige gezinnen te vergelijken. Het aantal kinderen is een aanvulling op het aantal gezinsleden waarbij specifiek de kinderen geïdentificeerd worden (om hen te onderscheiden van andere gezinsleden die onder hetzelfde dak wonen die geen kinderen zijn). De woonplaats wordt gebruikt om de lokale arbeidsmarkt van elke persoon te identificeren. Op basis van de informatie met betrekking tot de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit of het studieniveau kan worden nagegaan of de vergeleken personen vergelijkbare demografische kenmerken hebben.

⁴ Dit gegeven is belangrijk omdat op basis hiervan het beroepstraject van de steekproefpersonen driemaandelijks kan worden opgevolgd.

deeltijds, de VTE zonder gelijkgestelde dagen, de VTE met gelijkgestelde dagen, de VTE andere dagen, het totaal aantal gelijkgestelde dagen van het kwartaal, het type arbeidsovereenkomst, het aantal loontrekkende jobs, het totaal aantal jobs, de volgorde van belang van de arbeidsprestaties voor de personen die meerdere jobs combineren, de notie thuiswerk, de gelijkgestelde dagen (aantal), de gepresteerde dagen (aantal), de gepresteerde uren (aantal), de ervaring op de arbeidsmarkt, de anciënniteit bij de huidige werkgever, het startersloon bij de huidige werkgever (in klassen), de evolutie van het loon bij de huidige werkgever (in klassen), de positie in de loonsverdeling bij de huidige werkgever.⁵

4) Gegevens met betrekking tot het statuut van werkloze (driemaandelijke frequentie): werkloosheid (ja/nee), de werkloosheidsduur (aantal dagen), de referentiemaand, het aantal dagen met een werkloosheidsuitkering, de situatie op het einde van de maand en het statuut van de persoon t.a.v. de RVA.⁶

5) Gegevens over het moederschapsverlof (driemaandelijke frequentie): moederschapsverlof (ja/nee).⁷

6) Gegevens over de inkomensschijven (driemaandelijke frequentie): het bruto belastbaar loon RSZ & RSZPPO (in klassen), het bruto loon RSZ & RSZPPO (in klassen), de gewone bezoldiging van de loontrekkende (in klassen), het dagloon van de loontrekkende (in klassen), het inkomen RSVZ zelfstandige arbeid (in klassen), het belastbaar jaarinkomen als zelfstandige (in klassen), de bruto belastbare werkloosheidsuitkering RVA (in klassen), het bedrag van de ontvangen werkloosheidsuitkeringen (in klassen), het aantal dagen met werkloosheidsuitkering, het dagbedrag van de werkloosheidsuitkering (in klassen), de gemiddelde begrotingseenheden werkloosheid, het aantal betalingen werkloosheid in de loop van de maand (fysieke eenheden), de bruto belastbare uitkering NIC (in klassen), de bruto uitkering NIC (in klassen), het bedrag van de ongeschiktheidsuitkering (in klassen), de aard van de uitkering, de bruto belastbare uitkering RIZIV, de code uitkering, de bruto belastbare uitkering FBZ (in klassen), de bruto uitkering FBZ (in klassen), de bruto belastbare uitkering FAO (in klassen), de bruto uitkering FAO (in klassen), de bruto belastbare uitkering POD MI (in klassen), de bruto-uitkering POD MI (in klassen), de bruto belastbare uitkering FOD SZ (in klassen), de bruto uitkering FOD SZ (in klassen), de bruto belastbare uitkering RSVZ-KB (in klassen), de bruto uitkering RSVZ-KB (in klassen), de bruto belastbare uitkering

⁵ Op basis van deze gegevens kunnen het arbeidsvolume van de werkenden, hun type contract en hun statuut worden bepaald. De notie thuiswerk laat toe te achterhalen of de werknemers kunnen thuiswerken. De ervaring en de anciënniteit bij de werkgever laten toe te achterhalen sinds hoeveel jaar de werknemers die zullen worden opgevolgd actief zijn op de arbeidsmarkt en sinds hoeveel jaar een werknemer in dienst is bij eenzelfde werkgever. Op basis van het startersloon, de evolutie en de positie in de loonsverdeling bij de huidige werkgever kan de kwaliteit van de huidige job van de persoon worden beoordeeld.

⁶ Op basis van die gegevens kunnen de periodes van werkloosheid en de duur ervan tijdens de beroepsloonsbaan van de personen worden onderzocht. Deze gegevens dienen om de impact van het programma op de waarschijnlijkheid om periodes van werkloosheid mee te maken, in te schatten.

⁷ Op basis van die gegevens kunnen de gevolgen van het programma op de waarschijnlijkheid om met moederschapsverlof te gaan, worden ingeschat.

RKW (in klassen), de bruto uitkering RKW (in klassen), de bruto belastbare uitkering FPD (in klassen) en de bruto uitkering FPD (in klassen).⁸

7) SIGEDIS-gegevens (jaarlijkse frequentie): gelijkgestelde dagen (aantal), gelijkgestelde dagen VTE (aantal), gepresteerde dagen (aantal), gepresteerde dagen VTE (aantal), gepresteerde uren (aantal), gelijkgestelde uren (aantal) en het percentage arbeidsongeschiktheid.⁹

8) Geaggregeerde gegevens over het aanbod van dienstencheques (driemaandelijke frequentie): het aantal ondernemingen dienstencheques in de gemeente van de persoon en het aantal niet-Belgische werknemers dienstencheques in de gemeente van de persoon.¹⁰

9) Gegevens over de kenmerken van de werkgevers (driemaandelijke frequentie): het inschrijvingsnummer van de werkgever, de sector van de werkgever, de NACE-code van de werkgever, het paritair comité, de vestigingsplaats van de werkgever (aggregatie op het niveau van het administratief arrondissement), de dimensie van de onderneming (in klassen), het percentage mannelijke werknemers bij de werkgever, het percentage vrouwelijke werknemers bij de werkgever, het identificatienummer van de lokale eenheid vervangen door een fictief nummer, de NACE-code van de lokale eenheid, de vestigingsplaats van de lokale eenheid (aggregatie op het niveau van het administratief arrondissement), de grootte van de lokale eenheid (in klassen), het percentage mannelijke werknemers in de lokale eenheid, het percentage vrouwelijke werknemers in de lokale eenheid, het gemiddeld loon bij de huidige werkgever (in klassen), de evolutie van het gemiddeld loon bij de huidige werkgever (in klassen), het gemiddeld loon berekend op het loon van alle vrouwen in dienst bij de huidige werkgever (in klassen), de evolutie van het gemiddeld loon berekend op het loon van alle vrouwen in dienst bij de huidige werkgever (in klassen), het gemiddeld loon berekend op het loon van alle mannen in dienst bij de huidige werkgever (in klassen), de evolutie van het gemiddeld loon berekend op het loon van alle mannen in dienst bij de huidige werkgever (in klassen), het gemiddeld loon in de activiteitensector (in klassen), de evolutie van het gemiddeld loon in de activiteitensector (in klassen), het gemiddeld loon berekend op het loon van alle vrouwen werkzaam in de activiteitensector (in klassen), de evolutie van het gemiddeld loon berekend op het loon van alle vrouwen werkzaam in de activiteitensector (in klassen), het gemiddeld loon berekend op het loon van alle mannen werkzaam in de activiteitensector (in klassen), de evolutie van het gemiddeld loon berekend op het loon van alle mannen werkzaam in de activiteitensector (in klassen), de grootte van de werkgever op

⁸ Deze gegevens laten toe om het totale gezinsinkomen te berekenen met inbegrip van de arbeidsinkomsten van werknemers en zelfstandigen en de uitkeringen. Op basis van deze gegevens kan de impact van het programma op de inkomsten (bedragen en bronnen) van de gebruikers worden geraamd.

⁹ Op basis van die variabelen kan de impact van het programma op het jobaanbod worden onderzocht. Het percentage van arbeidsongeschiktheid is noodzakelijk om het statuut inzake arbeidsongeschiktheid van de steekproefpersonen te kennen.

¹⁰ Deze gegevens zijn noodzakelijk om het aanbod aan dienstencheques op de lokale arbeidsmarkt van de persoon te onderzoeken.

het einde van het jaar (in klassen), de variatie van de grootte van de werkgever ten opzichte van het vorige jaar en de anciënniteit van de werkgever.¹¹

11. De onderzoekers wensen tevens bepaalde fiscale gegevens van de FOD Financiën te ontvangen (per betrokken jaar)¹²:
- het bedrag (in euro) van de stortingen voor prestaties betaald met dienstencheques (bedrag in euro); en
 - het bedrag (in euro) van de kosten voor kinderopvang die in aanmerking komen voor een belastingvermindering.

Op basis van de stortingen voor prestaties betaald met dienstencheques (vastgelegd voor de oorspronkelijke steekproefpersoon en voor zijn echtgenoot/haar echtgenoot/partner) zullen de gezinnen kunnen worden geïdentificeerd die dienstencheques gebruiken en hoeveel ze ervan gebruiken (wanneer de hoeveelheid ervan het aftrekbaar plafond niet overschrijdt). Op basis van het bedrag van de opvangkosten kunnen de gezinnen worden geïdentificeerd die een beroep doen op kinderopvangdiensten. Dit zal toelaten om de heterogeniteit van de impact van het dienstenchequeprogramma op de tewerkstelling te bestuderen op basis van het feit of er al dan niet een beroep wordt gedaan op kinderopvang.

12. De onderzoekers wensen tevens bepaalde gegevens over immigratie te krijgen van het statistiekbureau Statbel teneinde rekening te kunnen houden met de mogelijke impact van immigratie op enerzijds het gebruik van dienstencheques en anderzijds de tewerkstelling via dienstencheques.¹³ Deze gegevens kunnen pas worden verkregen na een gunstige beslissing van Statbel.
13. De persoonsgegevens afkomstig van de verschillende databanken zullen worden gekoppeld aan de hand van het identificatienummer van de sociale zekerheid ¹⁴en gepseudonimiseerd door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, conform haar wettelijke opdrachten. Dat betekent onder meer dat elk identificatienummer van de sociale zekerheid wordt vervangen

¹¹ Op basis van die gegevens kan de activiteitensector, de provincie of de grootte van de onderneming worden achterhaald. Deze gegevens zullen het tevens mogelijk maken om de kenmerken van de werkgever te achterhalen en om elke persoon te positioneren in zijn activiteitensector op het vlak van resultaten op de arbeidsmarkt. Deze gegevens over de lokale eenheid zijn belangrijk omdat ze betrekking hebben op het niveau het dichtste bij de werknemer.

¹² De kamer federale overheid van het informatieveiligheidscomité is bevoegd voor de mededeling van de persoonsgegevens door de FOD Financiën aan de onderzoekers en vormt het voorwerp uit van deze beraadslaging.

¹³ Het betreft het aantal geïmmigreerde mannen woonachtig in de gemeente van de persoon per jaar (vanaf 1990 inbegrepen) en land van oorsprong, het aantal geïmmigreerde mannen woonachtig in België per jaar (vanaf 1990 inbegrepen) en land van oorsprong, het aantal geïmmigreerde vrouwen woonachtig in de gemeente van de persoon per jaar (vanaf 1990 inbegrepen) en land van oorsprong, het aantal geïmmigreerde vrouwen woonachtig in België per jaar (vanaf 1990 inbegrepen) en land van oorsprong en het aantal geïmmigreerde vrouwen die jaarlijks in België toekomen. De landen van oorsprong worden deels in klassen ingedeeld. Deze gegevens zullen worden gebruikt om een instrumentale variabele op te stellen.

¹⁴ Het identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ) bestaat uit ofwel het identificatienummer van het Rijksregister ofwel het identificatienummer toegekend door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. De Kruispuntbank van de sociale zekerheid is wettelijk gemachtigd om het identificatienummer van de Rijksregister voor dit doeleinde te gebruiken (art. 7 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid).

door een uniek betekenisloos volgnummer en dat op basis van een small cell risk analyse de persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid bijkomend in klassen worden ingedeeld of worden geaggregeerd teneinde de heridentificatie van de betrokkenen uit te sluiten.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID EN BEVOEGDHEID VAN HET COMITE

14. Krachtens artikel 35/1 van de wet van 15 augustus 2012 *houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator* vergt de mededeling van persoonsgegevens door overheidsdiensten en openbare instellingen van de federale overheid aan andere derden dan instellingen van sociale zekerheid bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2° van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid*, een voorafgaande beraadslaging van de kamer federale overheid van het informatieveiligheidscomité voor zover de verwerkingsverantwoordelijken van de meedelende instantie en de ontvangende instanties, in uitvoering van artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*, niet tot een akkoord komen over de mededeling of minstens één van de verwerkingsverantwoordelijken om een beraadslaging verzoekt en de andere verwerkingsverantwoordelijken daarvan in kennis heeft gesteld.
15. De kamer federale overheid van informatieveiligheidscomité neemt akte van het feit dat de mededeling door STATBEL wordt geregeld door een protocol in de zin van artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*.
16. De kamer federale overheid van het informatieveiligheidscomité stelt vast dat er geen protocol werd afgesloten met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens door de FOD Financiën en dat betrokken onderzoekers een aanvraag tot toelating heeft ingediend. Het auditoraat heeft de FOD Financiën op de hoogte gebracht van de aanvraag. De kamer federale overheid van het informatieveiligheidscomité is derhalve bevoegd om zich over de aanvraag uit te spreken.

B. TEN GRONDE

B.1. VERANTWOORDINGSPLICHT

17. Overeenkomstig artikel 5.2 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming¹⁵ (hierna ‘AVG’ genoemd) zijn de FOD Financiën (meedelende instantie) en de betrokken onderzoekers van het “Département d’économie appliquée” van de Université libre de Bruxelles (DULBEA) (ontvangende instantie) als verwerkingsverantwoordelijken verantwoordelijk voor het naleven van de beginselen vermeld in artikel 5.1 de AVG¹⁶ en moeten ze in staat zijn dit aan te tonen.

¹⁵ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

¹⁶ Persoonsgegevens moeten:

- a) worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is („rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie”);

18. De verwerkingsverantwoordelijke dient overeenkomstig de AVG aan een aantal verplichtingen te voldoen. In voorliggende beraadslaging worden de belangrijkste verplichtingen overlopen. Het Informatieveiligheidscomité wijst er in dit kader op dat de verwerkingsverantwoordelijke een register van verwerkingsactiviteiten dient bij te houden overeenkomstig de bepalingen van art. 30 AVG.

B.2. RECHTMATIGHEID

19. Overeenkomstig art. 5.1 a) AVG moeten persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig is. Dit houdt in dat de beoogde verwerking een basis moet vinden in één van de rechtmatigheidsgronden vermeld in artikel 6 AVG.

20. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat de verwerking overeenkomstig art. 6, §1, e), AVG noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen. Artikel 2 van het decreet van 7 november 2013 *tot bepaling van het hoger onderwijslandschap en de academische organisatie van de studies*, bepaalt immers dat de instellingen van het hoger onderwijs in de Franse Gemeenschap, naast hun opdracht van toekenning van academische bekwaamheidsbewijzen en graden, nog drie andere opdrachten te vervullen hebben. Een van deze drie aanvullende opdrachten is het deelnemen aan individuele of collectieve activiteiten inzake onderzoek, innovatie of creatie, en zo zorgen voor de ontwikkeling, de bewaring en de overdracht van de kennis en het cultureel, artistiek en wetenschappelijk erfgoed. De mededeling van de beoogde gepseudonimiseerde persoonsgegevens is noodzakelijk in het kader van een wetenschappelijk onderzoek dat door een onderzoeksinstelling verbonden aan de Université libre de Bruxelles zal worden uitgevoerd.

B.3. DOELBINDING

21. Artikel 5.1 b) AVG laat de verwerking van persoonsgegevens slechts toe voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (principe van doelbinding). De

-
- b) voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt; de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden wordt overeenkomstig artikel 89, lid 1, niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd („doelbinding”);
 - c) toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
 - d) juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd; alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren („juistheid”);
 - e) worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is; persoonsgegevens mogen voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt overeenkomstig artikel 89, lid 1, mits de bij deze verordening vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen („opslagbeperking”);
 - f) door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging („integriteit en vertrouwelijkheid”).

gegevens mogen bovendien niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. De verdere verwerking met het oog op wetenschappelijk onderzoek wordt niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd als voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 89.1 AVG. Hierna onderzoekt het informatieveiligheidscomité in welke mate deze voorwaarden voldaan zijn.

22. Met deze studie wensen de onderzoekers de impact van het systeem van de dienstencheques op het jobaanbod van de gebruikers van het systeem en op de bestaande verschillen op de arbeidsmarkt tussen mannen en vrouwen in te schatten.
23. Het Comité is van oordeel dat dit een welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde betreft. Het brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op deze doeleinden mogen worden verwerkt.
24. Wat de verdere verwerking voor wetenschappelijke doeleinden betreft, vereist artikel 89, §1, van de AVG passende waarborgen in overeenstemming met de AVG voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Die waarborgen moeten ervoor zorgen dat er technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de inachtneming van het beginsel van minimale gegevensverwerking te garanderen. Deze maatregelen kunnen pseudonimisering omvatten, mits aldus die doeleinden in kwestie kunnen worden verwezenlijkt. Wanneer die doeleinden kunnen worden verwezenlijkt door verdere verwerking die de identificatie van betrokkenen niet of niet langer toelaat, moeten zij aldus worden verwezenlijkt.
25. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat het voor de onderzoekers niet mogelijk is om in het kader van dit onderzoek met anonieme gegevens te werken, omdat zij over gedetailleerde informatie dienen te beschikken om de situatie van individuele personen te kunnen analyseren. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat de aanvragers erin voorzien dat de persoonsgegevens worden gekoppeld en gepseudonimiseerd door een derde vertrouwenspersoon (trusted third party), meer bepaald de Kruispuntbank voor de sociale zekerheid die hiertoe de wettelijke opdracht heeft gekregen¹⁷.
26. Het informatieveiligheidscomité bevestigt dat de derde vertrouwenspersoon ertoe gehouden is om, naast de pseudonimisering, een small cell risk analyse uit te voeren en in voorkomend geval bewerkingen op de gegevens uit te voeren (zoals aggregatie van gegevens). Dit heeft tot doel om te verzekeren dat de betrokkenen niet kunnen worden geheridentificeerd aan de hand van het voorkomen van een te beperkt aantal gevallen per gegevenscategorie.

B.4. MINIMALE GEGEVENSVERWERKING EN OPSLAGBEPERKING

27. Artikel 5.1 c) AVG stelt dat persoonsgegevens ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (“minimale gegevensverwerking”).
28. De onderzoekers wensen bepaalde fiscale gegevens van de FOD Financiën te ontvangen (per betrokken jaar):
 - het bedrag (in euro) van de stortingen voor prestaties betaald met dienstencheques (bedrag in euro); en

¹⁷ Art. 5 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, B.S. 22 februari 1990.

- het bedrag (in euro) van de kosten voor kinderopvang die in aanmerking komen voor een belastingvermindering.

29. Het bedrag van de stortingen voor prestaties betaald met dienstencheques (vastgelegd voor de oorspronkelijke steekproefpersoon en voor zijn echtgenoot/haar echtgenoot/partner) is noodzakelijk om de gezinnen te identificeren die dienstencheques gebruiken en hoeveel ze ervan gebruiken (wanneer de hoeveelheid ervan het aftrekbaar plafond niet overschrijdt). Het bedrag van de opvangkosten is noodzakelijk om de gezinnen te identificeren die een beroep doen op kinderopvangdiensten. Dit zal toelaten om de heterogeniteit van de impact van het dienstenchequeprogramma op de tewerkstelling te bestuderen op basis van het feit of er al dan niet een beroep wordt gedaan op kinderopvang.
30. Gelet op deze motivatie, is het informatieveiligheidscomité van oordeel dat de gegevens die door de FOD Financiën zullen worden meegedeeld, toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
31. Aangaande de bewaringstermijn herinnert het Comité er aan dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is. Persoonsgegevens mogen voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt overeenkomstig artikel 89.1 mits de bij de AVG passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en de vrijheden van de betrokkene te beschermen (art. 5.1 e) AVG).
32. Rekening houdend met de duurtijd van het wetenschappelijk onderzoek, beoogt de aanvrager de gegevens bij te houden tot 31 december 2026 teneinde de vereiste analyses uit te voeren, eventuele herberekeningen te kunnen uitvoeren en de resultaten van het onderzoek te kunnen publiceren. Het Comité acht deze bewaartermijn aanvaardbaar doch beschouwt dit als een maximumtermijn. Mocht het doeleinde reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens nog voor afloop van deze termijn door de aanvragers te worden bewaard onder een vorm die het niet mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren.

B.3. TRANSPARANTIE, RECHTEN EN VRIJHEDEN VAN DE BETROKKENEN

33. In uitvoering van artikel 14.2 AVG dienen de betrokkenen in principe actief te worden geïnformeerd vooraleer de gegevens aan de aanvrager worden overgemaakt. Gelet op de omvang van de steekproef (meer dan 500.000 personen) en de aard van de gegevens, is het informatieveiligheidscomité van oordeel dat toepassing kan worden gemaakt van het uitzonderingsregime, dat inhoudt dat de verantwoordelijke voor de verwerking niet moet voldoen aan voormelde informatieplicht indien deze verplichting onevenredig veel moeite kost in het bijzonder bij verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden behoudens de in artikel 89.1 AVG bedoelde voorwaarden en waarborgen¹⁸ (cfr infra). Het informatieveiligheidscomité acht het aangewezen dat de aanvragers in een algemene transparantie voorzien, door op hun website informatie te verschaffen omtrent de finaliteit en de modaliteit van de verwerking van persoonsgegevens in kwestie.

¹⁸ Art. 14.5 b) AVG.

34. De verwerking met het oog op archivering voor het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden is onderworpen aan passende waarborgen in overeenstemming met de AVG voor de rechten en vrijheden van de betrokkene (art. 89.1 AVG).
35. In uitvoering van artikel 89.2 AVG bepaalt Titel 4 van de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (WVP) het uitzonderingsregime ten aanzien van de rechten van de betrokkenen bedoeld in de artikel 15 (recht van inzage), 16 (recht op rectificatie), 18 (recht op beperking) en 21 (recht van bezwaar) AVG.
36. Voor zover de aanvrager zich wenst te beroepen op het uitzonderingsregime voorzien in Titel 4 WVP omdat de uitoefening van voormelde rechten het wetenschappelijk onderzoek onmogelijk dreigen te maken of ernstig dreigen te belemmeren, en afwijkingen noodzakelijk zijn om die doeleinden te bereiken, moeten de afwijkingen worden toegepast onder de voorwaarden vermeld in Titel 4 WVP:
- in voorkomend geval het aanstellen van een functionaris voor de gegevensbescherming, zoals *in casu* het geval is.
 - het aanvullen van het register van de verwerkingsactiviteiten, waartoe de verwerkingsverantwoordelijken *in casu* gehouden zijn.
 - het bijkomend informeren van de betrokkene indien de gegevens bij de betrokkene worden verzameld, *quod non*.
 - het afsluiten van een overeenkomst tussen de verwerkingsverantwoordelijke en de verantwoordelijke voor de oorspronkelijke verwerking (*in casu* huidige beraadslaging die overeenkomstig artikel 35, §4, van de wet van 15 augustus 2002 *houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator* de betrokken partijen verbindt)
 - het toepassen van de cascade van anonieme, gepseudonimiseerde of niet-gepseudonimiseerde gegevens al naar gelang de doeleinden van de verwerking, en overeenkomstig de voorwaarden vermeld in Titel 4 WVP, zoals *in casu* het geval is
 - niet-verspreiden van gepseudonimiseerde gegevens, behoudens de uitzonderingen.

B.4. INTEGRITEIT EN VERTROUWELIJKHEID

37. Persoonsgegevens moeten door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging („integriteit en vertrouwelijkheid”).¹⁹
38. Rekening houdend met de aard, de omvang, de context en het doel van de verwerking, alsook met de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, dient de verwerkingsverantwoordelijke passende technische en organisatorische maatregelen te treffen om te waarborgen en te kunnen aantonen dat de verwerking in overeenstemming met deze verordening wordt uitgevoerd. Die maatregelen worden geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

¹⁹ Art. 5.1 f) AVG.

39. Het informatieveiligheidscomité neemt akte van het feit dat de Université libre de Bruxelles een functionaris voor gegevensbescherming heeft aangesteld. Het informatieveiligheidscomité neemt eveneens akte van het feit dat de ontvangen gepseudonimiseerde persoonsgegevens zullen worden opgeslagen in versleutelde bestanden die uitsluitend toegankelijk zijn voor de onderzoekers die betrokken zijn bij de onderzoeksactiviteiten. De versleutelde gegevens worden bewaard op draagbare laptops die beveiligd zijn met een paswoord en een automatische vergrendeling.
40. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat volgens de ontvangen informatie de aanvragers in samenwerking met hun functionaris voor gegevensbescherming de uitvoering een gegevensbeschermingseffectbeoordeling in toepassing van artikel 35 zullen beoordelen. Het informatieveiligheidscomité acht het effectief opportuun dat de aanvragers hiertoe overgaan. Indien uit deze beoordeling zou blijken dat bijkomende maatregelen moeten worden getroffen, dienen de betrokken partijen op eigen initiatief een aanvraag tot wijziging van onderhavige beraadslaging in. De mededeling van persoonsgegevens mag in voorkomend geval niet plaatsvinden totdat de vereiste toelating van het Comité is bekomen. Indien uit de gegevensbeschermingseffectbeoordeling zou blijken dat er een hoog residuair risico is, dient de aanvrager de beoogde gegevensverwerking voor te leggen aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, overeenkomst art. 36.1 AVG.
41. Het Informatieveiligheidscomité wijst er tot slot op dat het voorzien van de technische en organisatorische maatregelen slechts zinvol is als ze in de praktijk worden uitgevoerd en de integriteit en de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens daadwerkelijk garanderen.

Om deze redenen, besluit

het informatieveiligheidscomité, kamer federale overheid:

dat de mededeling van de gepseudonimiseerde persoonsgegevens door de FOD Financiën aan het “Département d’économie appliquée” van de Université libre de Bruxelles voor het inschatten van de impact van het systeem van de dienstencheques op het jobaanbod van de gebruikers van het programma en op de bestaande verschillen op de arbeidsmarkt tussen mannen en vrouwen, is toegestaan mits wordt voldaan aan de in deze beraadslaging vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming, in het bijzonder de maatregelen op het vlak van doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking en informatieveiligheid.

Het informatieveiligheidscomité acht het aangewezen dat een gegevensbeschermingseffectbeoordeling wordt uitgevoerd door de aanvragers. Als uit die beoordeling zou blijken dat bijkomende maatregelen moeten worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te vrijwaren, dan zijn de partijen ertoe gehouden om de gewijzigde modaliteiten van de gegevensverwerking ter beraadslaging aan het Comité voor te leggen.

D. HACHÉ
Kamer federale overheid

De zetel van de kamer federale overheid van het Informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de FOD BOSA – Simon Bolivarlaan 30 – 1000 Brussel (tel. 32-2-740 80 64).
--